

4. 12. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K otázce totožnosti skutku

Na zachování totožnosti skutku nemají vliv změny v okolnostech, které pouze individualizují posuzovaný skutek z hlediska času a místa spáchání trestného činu, formy zavinění, rozsahu následku a motivace, když jinak shoda v následku či jednání není dotčena.

Na zachování totožnosti skutku nemají vliv změny v okolnostech, které pouze individualizují posuzovaný skutek z hlediska času a místa spáchání trestného činu, formy zavinění, rozsahu následku a motivace, když jinak shoda v následku či jednání není dotčena.

Z odůvodnění:

Usnesením vyšetřovatele Policie České republiky, Městského úřadu vyšetřování P. ze dne 7. 4. 1999 bylo podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněného Z. V., pro trestný čin podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů dle § 261 tr. zák., kterého se obviněný měl dopustit tím, že dne 20. 2. 1999 v době kolem 13.45 hodin se pohyboval v Plzni na Hlavním nádraží ČD v prostoru nástupiště č. 4 v bundě, na jejíž vnitřní straně byla našitá nášivka černé, bílé a červené barvy s třemi sedmami v kruhu a nápisem "white race our pride", a tím veřejně projevoval sympatie k fašismu a rasismu.

V odůvodnění tohoto usnesení vyšetřovatel mimo jiné uvedl, že obviněný při svém výslechu dne 20. 2. 1999 vypověděl, že přijel do Plzně na koncert. Cestoval z Písku a už tam mu kamarádi řekli, že symboly, které měl našity na bundě, se v Plzni sledují, a proto si bundu otočil naruby tak, že nášivka byla na vnitřní straně bundy a nebyla tedy vidět. V Plzni ho po vystoupení z vlaku kontrolovala policejní hlídka, kdy ho policisté vyzvali, aby bundu otočil a poté aby je následoval na oddělení. Zasahující policisté při výslechu jako svědci rovněž uvedli, že předmětný symbol byl skrytý, nebyl před kontrolou viditelný a viděli ho až tehdy, když obviněný na jejich přímou výzvu obrátil bundu naruby.

Protože za těchto okolností podle názoru vyšetřovatele není naplněna skutková podstata předmětného trestného činu, když obviněný zejména neprojevoval sympatie k fašismu nebo k jinému podobnému hnutí veřejně, tedy ve smyslu § 89 odst. 4 písmeno b) tr. zák. před více než dvěma osobami současně přítomnými, rozhodl jak výše uvedeno a trestní stíhání obviněného zastavil.

Proti tomuto usnesení podal ministr spravedlnosti České republiky ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného Z. V. stížnost pro porušení zákona. Vytkl v ní porušení zákona v ustanoveních § 2 odst. 5, odst. 6 a § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. ve vztahu k ustanovení § 261 tr. zák. Poukázal mimo jiné na to, že v této věci je třeba vyjít z teorie skutku, kdy totožnost skutku drží jednání či následek, popř. obojí. V daném případě bylo podle usnesení o sdělení obvinění jednání spatřováno v pohybu obviněného v bundě, na níž byla našitá nášivka černé, bílé a červené barvy s třemi sedmami v kruhu s nápisem "white race our pride", čímž měly být veřejně proječovány sympatie k fašismu a rasismu. Následkem bylo porušení zájmu na ochranu rovnoprávnosti lidí bez rozdílu rasy. Ostatní skutkové znaky se podle uznávané teorie skutku mohou měnit, tedy včetně místa i času spáchání. Vyjdeme-li z této charakteristiky totožnosti skutku s přihlédnutím k § 89 odst. 3 trestního zákona o pokračování v trestném činu, pak se, byť jde o počátek trestního stíhání, kdy nebyly ještě opatřeny důkazy o všech relevantních skutečnostech, jeví možnou úvaha, že jde o totožný skutek, pokud obviněný nosil v podstatě při jedné cestě na shromáždění přívrženců

Skinheads v souvislosti s rockovým koncertem bundu s tímto znakem veřejně, byť ho později na radu svých známých skryl tím, že si bundu otočil naruby. Lze samozřejmě proti tomu namítat, že trestněprávně relevantní skutek byl tímto otočením bundy naruby ukončen. Na druhé straně však lze také uvést, že obviněný měl zřejmě v úmyslu později bundu opět nosit tak, aby znak byl viditelný. V tomto směru však dosud nebyly opatřeny dostatečné důkazy.

Vzhledem k tomu, že, jak uvádí stížnost pro porušení zákona, projevovat sympatii k fašismu nebo jinému podobnému hnutí lze i konkludentně právě tím, že pachatel nosí takové symboly, zúčastňuje se shromáždění takových hnutí apod., je možné jednání obviněného kvalifikovat jako trestný čin podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod podle § 261 trestního zákona, byť s výhradou, že v tomto stadiu řízení nelze ještě zcela jednoznačně hodnotit materiální stránku takového trestného činu ve smyslu § 3 odst. 1, 2 tr. zák.

Nejvyšší soud shledal, že zákon porušen byl.

Trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 261 tr. zák. se dopustí ten, kdo veřejně projevuje sympatie k fašismu nebo k jinému obdobnému hnutí, které hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť.

Předně je třeba přisvědčit názoru vyslovenému ve stížnosti pro porušení zákona, že shora popsanými zákonnými ustanoveními se vyšetřovatel neřídil. Především nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro jeho rozhodnutí, přičemž nesprávně na daný případ aplikoval teorii o zachování totožnosti skutku.

Podstatu skutku tvoří jednání a následek, který jím byl způsoben. Jednání a následek jsou pak rozhodující pro posouzení, zda skutek vykazuje znaky trestného činu a popřípadě jakého. Totožnost skutku bude zachována též za předpokladu, jestliže je úplná shoda alespoň v jednání při rozdílném následku, je úplná shoda alespoň v následku při rozdílném jednání, jednání nebo následek (nebo obojí) jsou alespoň částečně shodné. Shoda ovšem musí být v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu.

Na zachování totožnosti skutku nemají vliv změny v okolnostech, které pouze individualizují posuzovaný skutek z hlediska času a místa spáchání trestného činu, formy zavinění, rozsahu následku a motivace, když jinak shoda v následku či jednání není dotčena. A to je právě případ posuzovaného trestného činu. Obviněný Z. V. po sdělení obvinění vypověděl, že nášivku kruhového tvaru černé, červené a bílé barvy s vyobrazením tzv. trigia ve vnitřním kruhu a nápisem "white race our pride" měl našitou na rameni bundy, kterou měl kritického dne na sobě. Když mu kamarádi v Písku na nádraží ČD řekli, že se to v Plzni sleduje, bundu sundal a obrátil naruby. Věděl, že tzv. trigium propaguje třetí říši a nápis bílou rasu. Je tedy zřejmé, že totožnost skutku při posuzovaném jednání obviněného Z. V. v Písku (podle výpovědi obviněného) i v Plzni (podle sdělení obvinění) dne 20. 2. 1999 byla zachována úplnou shodou následku - projevování sympatií k fašismu (tzv. třetí říši) a k rasismu (nadřazenosti bílé rasy), přičemž v jednání obviněného mělo dojít pouze ke změně okolností, které individualizují posuzovaný skutek z hlediska času (rozdíl několika hodin) a místa spáchání trestného činu (Písek - Plzeň).

Nejvyšší soud dále rozvedl, jaké důkazy bude nutno provést.

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)